

En kort udgave af denne artikel var at læse i Furesø Avis 25. maj

Majtræet i Stavnholt

I Stavnholt findes der et bevaret bystævnetræ, en lind, som står direkte vest for Cornelen. På en af de sten, som omkranser majtræet er indhugget årstallet 1743, så det er plantet omtrentlig samtidigt med majtræet i Farum.

Træet er vel at mærke ikke det samme som den fredede Stavnholtlinden, der står lige nord for Rendebæksgård. (Se vedlagt fredningen af Stavnholtlinden).

Af de 3 majtræer i Farum er det således kun den for længst fældede bøg i Stavnholt, der har været fredede.

Majtræet i Farum

Majtræet i Farum står midt på Farum Hovedgade, hvor Sønderjyllandsstenen og mindestenen for Peter Lassen også står.

Helle Serup skriver i "Dansk Træregister – et værktøj til registrering af bemærkelsesværdige træer i Danmark, 1996, om dette majtræ:
"Lindormetræet i Farum hører til blandt de mytologiske træer. Sagnet fortæller, at der er manet en lindorm ned under træet. Ormen brøler hvert 100 år, og når den har ligget der i 100 år vil den brøle tre gange, bryde ud, vælte træet og anstifte ulykker. Ormen blev hørt brøle to gange for nogle år siden."
(Se vedlagte: En gren af evigheden, Ballerup centret 28.2.2004).

Træet er velbeskrevet. Se fx <http://www.furesoemuseer.dk/majtrae/hvem.html>. Furesø Museerne har en meget stor samling af billeder af træet tilbage til ca. 1900.

Træet blev plantet ca. 1740 og er altså nu omkring 270 år gammelt. Det er et gammelt bystævnetræ, som i mange år gik for at være Danmarks største bystævnetræ. Ikke mange af de gamle bystævnetræer er bevaret i dag. Træet er plantet på majpladsen, hvor man har fejret Valborgs aften, aftenen før den 1. maj. Det er en tradition, som er mange hundrede år gammel, at man denne aften fejrer overgangen mellem vinter til sommer, og fejrer at træerne springer ud. På denne plads blev byens to årlige markeder i april og oktober også holdt helt op til omkring 1920, og her lå apotek, købmandshandel og mejeri. (Se vedlagte: Nekrolog over Farums gamle majtræ af Karl-Henrik Jensen, bragt i Majtræet nr. 2. Udgivet af Stadsarkivet/Farum Lokalhistoriske arkiv).

Træet er omtalt af blandt andre H.C. Andersen og af G. Brandes. (Se vedlagte: Georg Brandes og majtræet i Farum, majtræet nr. 14, 1990. Udgivet af Stadsarkivet/Farum Lokalhistoriske arkiv).

Omkring 1945 var der begyndende råd i træet, og der blev for første gang fyldt beton i de hule dele af træet for at sikre det, og med års mellemrum måtte kronen tilbageskæres og stammens huller blev fyldt op. Omkring 1970 blev der sat to stålwire op til at stabilisere træets hovedgrene, og vejsaltningen blev indstillet for at skåne træet.

I 1975 holdt Farum Byråd et åbent byrådsmøde ved majtræet under byfesten "Festlige Farum". Mødet blev afholdt den 31.5.1975 og eneste punkt på dagsordenen var at beslutte om der skulle plantes en ny bylind foran det kommende rådhus på Frederiksborgvej, der indtil da havde været kommuneskole. Træet var dog allerede plantet på forhånd. Træet står midt i gården foran rådhuset.

Billedet nedenfor viser Ulla Hess og Møller Petersen under byrådsmødet. Billedet er taget af Bengt Secher og er udlånt af Furesø Museer.

Under en storm 6. november 1986 flækkede træet ca. 5 meter oppe ved en forgrening. Efter råd fra daværende skovrider Poul Petersen bevarede man så stor en del af stammen som muligt, og fra denne skød en ny, noget mindre krone frem. Teknisk forvaltning sørgede for at bevare de største stykker af stammen fra nødnedskræringen til aldersbestemmelse. Det er ikke lykkedes mig at finde ud af, om aldersbestemmelsen er blevet foretaget.

Man ville gerne plante efterkommere, men da linden ikke satte frø, formentlig fordi den er en krydsning mellem to arter af lind, småbladet lind og storbladet lind, besluttede man at tage stiklinger af træet. Det første forår efter at træet var flækket, blev der skåret kviste af, som blev bragt til Arboretet i Hørsholm. Stiklingerne blev taget fra foden af træet mens kronen blev skåret til. Der gik desværre svamp i de ca. 40 stiklinger der blev lavet. Kun 2 blev tilbage og de blev midlertidigt plantet hos Finn Henriksen, Teknisk Forvaltning, som passede dem i sin egen have og foretog rodkæring af træerne. Det lykkedes altså at fremdrive to fine nye majtræer, som er genetisk identiske med det gamle Lindormetræ .

Da et 150 år gammelt elmetræ på pladsen måtte fældes på grund af elmesyge blev de 2 nye ca. 3,5 meter høje majtræer plantet på pladsen i 1996 ved siden af det oprindelige. Dette forår fylder de 2 nye majtræer 25 år, og vi kan glæde os over, at resterne af det gamle Majtræ fik lov at blive stående, da det knækkede. Det er et meget fint eksempel på, hvordan man kan bevare gamle, værdifulde træer i byen, og samtidig forny dem på en måde, hvor man benytter direkte efterkommere af de oprindelige træer.

19.5.2012. Lisbet Heerfordt